

"NOWY ŚWIAT"
THE POLISH MORNING WORLD
PUBLISHED DAILY AND SUNDAY
24 UNION SQUARE
NEW YORK, N. Y.
TEL. STUYVESANT 8493.
MEMBER
A. B. C.

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

MORE
CLASSIFIED ADS
LAST WEEK IN THE
NOWY ŚWIAT
THAN IN
- ALL -
OTHER POLISH N. Y. CITY
PUBLICES
COMBINED

No. 325. Rok XXIV. DAILY AND SUNDAY

NEW YORK, Wtorek, 22-go listopada (Tuesdays, Nov. 22nd) 1921

Printed at Second Class Matter, March 31st, 1914, at New York Post Office, New York.

Cena numeru 3 centy

Z konferencji rozbrojeniowej w Waszyngtonie

BRONISŁAW D. KUŁAKOWSKI
METODY PANA HUGHESA

Pan Hughes może się poszczycić stworzeniem nowej formy dyplomacji. Przedewszystkiem zmusił dyplomatów starego pokroju do przenawiania publicznego, do przedkładania swych poglądów przed forum powszechności. W ten sposób wprowadził opinię publiczną jako czynnik oddziaływy na obrady, które zostały nazwane tajnymi gwoździem i zadowoleni choć w części brzydkich nawyckę dyplomatów europejskich, a nie są wcale dla ogółu tajnymi. Po każdym tajnym posiedzeniu jest zazwyczaj podawany komunikat dla prasy przez Sekretarjat Stanu, a to często nie zawiera komunikat przesyła się do wiadomości publicznej różnymi drogami. Jedyną tajemnicą na tych posiedzeniach są przygotowane tajnie niespodziane wystąpienia, które zaczynają już odbijać się na „dyplomacyzm” zdrowiu. Ten lub owi dyplomata nie pokazuje się przez parę dni. Choruje, to znaczy — zmuszony jest do myślenia.

Po niespodziane pierwsze posiedzenia, która zmusiła ekspertów morskich Anglii i Japonii do rewizji przywiezionych z sobą gotowych planów wobec planu pana Hughesa, nastąpiła niespodzianka chińska — która przyprowadziła o chorobie ambasadora Japonii i zasadiła do pracy ekspertów Japonii i Anglii od spraw Dalekiego Wschodu na przystosowaniem przywiezionych z sobą planów w tej sprawie do planu chińskiego. W obu wypadkach trzeba było zgodzić się „w zasadzie”, gdyż oba plany spotykały się z poparciem opinii publicznej w Ameryce, a z nią naczelnicy się już liczyć wazycy. Niedarmo na posiedzeniach publicznych panowie dyplomaci przemawiają do galerii.

Posiedzenie Komisji do Spraw Dalekiego Wschodu z dnia 16-go listopada otworzył pan Hughes przemówieniem, w którym uznał sprawę Chin za najważniejszy problem. Podniósł starożytność cywilizacji chińskiej, najstarszą w świecie, oddat części mędrości tego narodu, jego pracowitość, przemociankość bogactwa olbrzymie tego kraju. Odbierając odrazu argumenty przeciwnikom, przyznał, że Chiny dzisiaj znajdują się w stanie wrzenia, które może także nazwać nawet anarchią, przypisał jednak stan ten raczej temu, że Chiny, najstarsza w świecie monarchia (dokonały przewrotu zaledwie przed kilkoma laty wprowadzając republikanską formę rządu. I aby tym dokładniej zamknąć usta przeciwnikom, jeśli by się tacy znaleźli, podkreślił, że Ameryka doświadczyła była sama na sobie skutków przewrotności zmian zasadniczych w ustroju politycznym. Wspomniał o chaosie, który panował w Ameryce po ogłoszeniu Niepodległości, a przed przyjęciem Konstytucji.

Wyraziwszy się z wielkim uznaniem o Japonii, o jej stanowisku w rodzinie narodów, zdobytym wysiłkiem niezwykłym, p. Hughes wypowiedział się za prawdziwymi otwartymi drzwiami w Chinach i zwrócił uwagę Japonii, że skoro drzwi te naprawdę zostaną otwarte, wtedy Japonia będzie miała przylizwę wejść tam pierwszą, jako że wszystkich zainteresowanych narodów najbliższymi tch drzwi się znajdują. Z góry więc jest pewny porozumienia tym bardziej, że dzięki do brzej woli Ambasadora Shidehara sprawa wyspy Yap, która tyle krwi napisała w obu krajach i groziła komplikacjami została już prawie zupełnie ku wzajemnemu zadowoleniu załatwiona.

Po tym wstępnie udzielił niespodziewane głosu panu Alfredowi Sze, ambasadorowi Republiki Chińskiej w Waszyngtonie, o której wszyscy byli pewni, że głos dawno utraciła, prawdopodobnie wtedy, gdy w 1900 roku, cywilizowana Europa paliła najstarszą w świecie Bibliotekę Cesarską w Pekinie, niemniej ceną od Aleksandryjskiej, którą przed wiekami spalił „barbarzyńca” Omar.

Wrzenie było niesłychane.

Zapiszcie się na członków Amerykańskiego Czerwonego Krzyża!

FRANCJA NIE MOŻE ZMNIJSZYĆ ARMJI --- BRIAND

POLSKI ORSZAK POGRZEBOWY ROZBIITY PRZEZ POCIĄG

10 OSOB ZABITYCH, KILKANAŚCIE RANNYCH

CHICAGO, 21 listopada. — Dziesiątka osób została na miejscu zabitych, a kilkanaście ciężko i leż rannych, gdy pociąg pasażerski koleji Santa Fe mijał na wielki auto-mobil pogrzebowy na rampie kolejowej pomiędzy miejscowości Summit i Lyons, 14 mil na zachód od Chicago. Jan E. Petkoske, pogrzebowy, czterech mężczyzn, dwie kobiety i troje dzieci zostali na miejscu zabici, gdy pociąg pospieszny najechał na samochód. Siedem osób z bitych zostały zmażdżone do niepoznanienia, jakkolwiek dwójka z tych osób na pewno są: Ziemiński i jego żona, rodzice zmarłej córki Emilii Ziemińskiej, której pogrzeb właśnie się odbywał.

Trzy inne osoby w innym auto-mobilu pogrzebowym odniosły ciężkie obrażenia i nie rokują nadziei wyzdrowienia. Woźni ca karawanu, który przejechał rampę kolejową nie zauważył nieszczelności reszty orszaku pogrzebowego, dopiero, gdy przy był na cmentarz odległy o miłe co, toru kolejowego.

Pociąg ciągnięty przez 2 lo-komotywy po rozbiciu wielkiego auto-mobilu uległ całemu zamieszaniu został zatrzymany.

Nawet błachy lajsnuszowiec nie zmieniło z rozbitego auto-mobilu.

Odkrycie wielkich pol naturalnego gazu

NEW ORLEANS, 21 listopada. — Inżynierzy biura górniczego odkryli w okolicy New Orleans wielkie złoża naturalnego gazu obejmujące milijardy stop ku liczyli gazów z naturalnego gazu. Według szacunków inżynierów — nowotrychi złoża naturalnego gazu są największe, jakie dotychczas odkryli na świecie. Obejmują one 212 mil kwadratów i zawierają przypuszczalnie 6,750,000,000 stop kubicznych, czyli 32 mile kubiczne.

Osuzni w przebraniu księżych zebrał miliony

Zbierali na dzieć chryześciańskie przesławane przez turek

PARYŻ, 21 listopada. — Dwaj osuzni udający księżych chaldejskich i posługujący się nazwiskami księżych Slevio Bieklia i Jan Pacha, zostali skazani na 8 miesięcy więzienia na podstawie oskarżenia wniesionego przez Fred. Beckmanna, probozca amerykańskiego episkopalnego kościoła w Paryżu.

Oszuzni zostali aresztowani ze szłego lata podczas kolekcji funduszów na dzieć chaldejskie — przesławane przez turek. Według oskarżenia, Fred. Beckmanna, osuzni podstępnie przekupili sobie dokumenty księżych chaldejskich, którzy byli wysłani dla zbierania funduszów do w podróży do St. Zjedn. zgłębił w niewytłomaczony sposób. Korzystając z dokumentów osuzni zdołali zebrać ogromne sumy pieniędzy sięgające miliony franków zanim zostali zde-żnaskowani.

BOHATERKA UKRAIŃSKA SKOŁÓWKA KIERUJE POWSTANIEM PRZECIW BOLSZEVIKOM

Wojska ukraińskie nie zajęły jeszcze Kijowa; dopiero go zdobyją

(Specjalna wiadomość od N. Y. Times).

WIENIĘ, 21 listopada. — Wiadomość, że powstańcze wojska ukraińskie zdobyły Kijów uległa zmianie. Dowiedziano się z wiarygodnych źródeł, że powstańcze wojska ukraińskie dotarły pod mury Kijowa, gdzie się toczy zacięta walka z bolszewickimi wojskami rosyjskimi o posiadanie Kijowa. Powstańczym wojskom ukraińskim szpica z pomocą z południowej Ukrainy liczne oddziały powstańców chińskich, ktoromi dowodzi bohaterka ukraińska Sokolowska.

BOLSZEWICY DONOSZĄ O STŁUMIENIU POWSTANIA UKRAIŃSKIEGO

Mieli wziąć dowodę powstania i jego sztab do niewoli

RYGA, 21 listopada. — Powstanie przeciwbolszewickie na Ukrainie, ktorym kierował generał Tutunak, a ktore wywołał generał Petlura, dowódca licznych poprzednich powstań przeciwbolszewickich, zostało kompletnie stłumione, jak ogłasza urzędowa bolszewicka agencja wiadomościowa „Rosta News Agency”, przez swoje biura w krajach nadbałtyckich.

Według wiadomości ogoszonej przez bolszewicką agencję wiadomościową, wojska bolszewickie wzięły do niewoli sztab dowodcy przeciwbolszewickich powstańców ukraińskich gen. Tutunika. W czasie walki, wiele powstańców ukraińskich zostało zabitych, a wiele wziętych do niewoli.

10 OSOB ZABITYCH A 192 RANNYCH POD CZAS ZABURZEŃ W BOMBAY

ZABURZENIA TRWAŁY PRZEZ 3 DNI

LONDYN, 21 listopada. — Wznowienie w ubiegły piątek i sobotę zaburzeń w Bombaju, ktore się zaczęły w ubiegły czwartek z okazji przyjazdu do Indji księcia Walji, spowodowało śmierć 10 osób i ciężkie rany 192 osób.

Pomiędzy zabitymi znajduje się 4 policjantów i 6 cywilnych; pomiędzy rannymi zaś znajdują się sami hindusi.

Zaburzenia nie miały z góry określonego celu.

NAUCZYCIELKA ZNAJDUJE ŚMIERĆ W RZECIE

AUTOMOBIL SPADA Z PROMU DO RZĘKI

WEEHAWKEN, 21 listopada. — Nauczycielka wyższej szkoły z Wilkes Barre, Pa., nazwiskiem Stewart, znalazła wczoraj śmiere w rzecze Hudson, gdy automobil w ktorym jechała w czasie przewozu promem z nieznanych powodów poruszył się nagle z miejsca i wypadł do wody.

Świadkowie wypadku opowiadają, że nieszczeńliwa ofiara wypadku uisowała się wydosztat z automobilu, pogrążając się w wodę, ale nadaremnie. Stojący w pobliżu automobilu przypuszczają, że powodem ruszenia automobilu z miejsca była naćnieście lewaru prowadzącego automobil w ruch zamiast hamulców.

ZATRYMANIE PRZEZ ANGLĘ W WIEŻE NIACH 5,000 IRLANDCZYKÓW GROZI ZERWANIEM ROKOWAŃ

Przywódcy irlandczy są zniecierpliwieni zwiłką w sprawie jeńców politycznych

LONDYN, 21 listopada. — Przywódcy irlandczy są zniecierpliwieni zwiłką w uwolnieniu przez Anglię politycznych jeńców irlandzkich, ktorých dotychczas przebywa w wiezieniach irlandzkich przeszło 5,000, mimo że szkandalo angielckie zawieszenie broni zostało podpisane przed 4 miesiącami.

Niezadowolone wśród przywódców irlandzkich dosięgło już tych rozmiarów, gdzie się może stać powodem zerwania podpisanego zawieszenia broni i toczących się irlandzko-angielskich rokowań pokoyowych.

Diennika na konferencji. — Philipp Millet, redaktor francuskiego dziennika Petit Parisien, największego dziennika paryskiego przybył na konferencję do Waszyngtonu i złożył wizytę prez. Hardingowi, który go bardzo serdecznie przyjął.

STRAJK MLECARZY W NEW YORKU NIE ROZSTRZYgniETY

PUBLICZNOŚĆ NIE DOSTAJE MLEKA DO DOMÓW

NEW YORK, 21 listopada. — Nowy Yorkski Wydział dla nadzoru sprzedaży mleka ogłasza, że strajk mleczarski jest prawie na ukonkoczeniu i że dostarczanie mleka do domów zaczyna być szybko przywracane. Przedstawicielstwo mleczarzy twierdzi, że połączenie jest dalekie od zadowalającego i strajkierzy trzymają się solidarnie. Twierdzą oni, że zamierzane dochodzenie wykazałoby, że mniej, jak 50 procent mleka jest dostarczane publiczności.

Doradca prawny strajkujących ogłasza, że dostarczy zaprzysiężonyj zeznań na potwierdzenie odosobnionych zarzutów, iż Wydział do nadzoru sprzedaży mleka jest „bezprawnym monopoliem”, które przedstawiłi prokuratury powiatów New Yorku i Kings w następnym tygodniu.

EXTRA!

NIEMOJEWSKI NIE ŻYJE

Znany w całej Polsce publicysta Andrzej Niemojewski, redaktor „Myśli Niepodległej” i autor wielu prac literackich zmarł 4-go listopada na udar serca.

FRANCJA POD ŻADNYM WARUNKIEM NIE ZGODZI SIĘ ROZBROIĆ --- MÓWI BRIAND

Niemcy mimo rozbrojenia ciągle stanowią niebezpieczeństwo

WASHINGTON, 21 listopada. — Na dziesiątym posiedzeniu konferencji rozbrojenowej, która ma się zająć rozstrzygnięciem sprawy Dalekiego Wschodu i ograniczeń zbrojnych na lądzie, przemawiał pierwszy przewodniczący konferencji sekretarz Hughes wyrażając nadzieję, że kwestja Dalekiego Wschodu zostanie pomyślnie załatwiona podobnie jak zostało pomyślnie osiągnięte porozumienie w sprawie ograniczenia zbrojei morskich. W sprawie ograniczenia zbrojei sił lądowych sekretarz Hughes oświadczył, że Stany Zjedn. w tym względzie trzymają się tradycyjnej swej polityki utrzymania małej armji.

Następnie zabrał głos premier i w przekonywającym przemówieniu oświadczył, że Francja nie może się zgodzić dobrowolnie na ograniczenie armji lądowej, ponieważ Niemcy w dalszym ciągu stanowią dla Francji niebezpieczeństwo.

Niemcy mogą w każdej chwili zmobilizować 4 do 5 milionów żołnierzy mających ciągle plan dawniej maszyn wojskowej jakkolwiek nieco osłabionej. W Niemczech — część narodu pragnie pracy i nie myśli o wojnie, ale znaczna część narodu pozostająca w dalszym ciągu pod wpływem dawnych militarystów jak Ludendorff, Hindenburg, dyscy zdają, zemsta i wyszykowanie wojska do przygotowania wojny odwetowej. Premier Briand nie widzi innego sposobu ograniczenia zbrojei lądowych jak tylko przyjęcie uroczyste przez wszystkie państwa odpowiedzialności za bezpieczeństwa Francji i zupełne rozbrojenie Niemiec.

W następnym posiedzeniu konferencji sekretarz Hughes wyrażając nadzieję, że kwestja Dalekiego Wschodu zostanie pomyślnie załatwiona podobnie jak zostało pomyślnie osiągnięte porozumienie w sprawie ograniczenia zbrojei morskich. W sprawie ograniczenia zbrojei sił lądowych sekretarz Hughes oświadczył, że Stany Zjedn. w tym względzie trzymają się tradycyjnej swej polityki utrzymania małej armji.

JAPONJA ZAPRZECZA RZĄDOWI CHŃSKIEMU PRAWA PRZEMAWIANIA W IMIENIU CAŁYCH CHIN

POŁIŃNIKOWE CHINY NIE UZNAJĄ RZĄDU W PEKINIE

WASZYNGTON, 21 listopada. — Japonia nie ma jasnego planu w sprawie Chin, ktorzy zagadnienie będzie omawiane w tym tygodniu na konferencji rozbrojenowej.

Przedstawiciele Japonii zdają się być zaskoczeni wyrażym postanowieniem sprawy Chin przed przedstawicielami Chin. Jedyni srodtek zarządy do jakiego się uciekli przedstawiciele Japonii by odstać wrzenie, jakie wywarło na konferencji rozbrojenowej, śmiało wystąpienie Chin była odmowa przez delegację Japońską prawa delegacji chińskiej przemawiania w imieniu całej Chiny, a tylko rząd pekiński, który posiada władzę tylko w północnych Chinach, wobec czego delegacji chińskiej nie przemawiają w imieniu całego narodu chińskiego.

JUGOSŁAWJA PODWAJA PODATKI I ZACIĄGA OGROMNĄ POŻYCZKĘ

BELGRAD, Serbia, 21 listopada. — Wydatki rządu serbskiego na rok 1922 przewidziane są na 6,000,000,000 dynarów i aby zdobyć fundusze na pokrycie tych wydatków, rząd serbski postanowił zaciągnąć na rok milijard dynarów pożyczki wewnętrznej i zwiększyć podatki o 100 procent. Suma pieniędzy papierowych znajdujących się w obiegu w Jugosławiji, wyniosła 4,500,000,000 dynarów.

Król Aleksander z powodu trudnego położenia kraju odwołał większość powołań i mianował nowi ministrowie w liczbie 20 osób.

KOMITET POMOCY DLA POL. CZERWONEGO KRZYŻA

WALNY WIEC
który się odbędzie we czwartek, dnia 24-go listopada, w De Narodowym, na 8-yl ulicy.

Zarząd zda sprawozdanie ze swej działalności. Odbędzie się wybór nowego zarządu i nakreślenie prognoz dalszych prac ratunkowych dla Polski.

Proseni są reprezentanci wszystkich towarzystw, uczaczy i zrzeszeń w New Yorku. Początek o godzinie 6. podnieu.

KOMITET

W DOMU NARODOWYM
19-23 St. Marks Pl., New York
o godzinie 2:45 minut po południu

CZWARTEK, 24-go LISTOPADA
W DZIEŃ DZIĘKCZNIENIA
„THANKSGIVING DAY”

WIELKI KONCERT

Świątowej Stawy Śpiewaków
P. T. WANDYCZOWEJ
i P. W. OCHRIMOWICZA

Nowy Świat

Subscription Rates: (Outside of New York City) 10.00 12.00 15.00 20.00 25.00 30.00 35.00 40.00 45.00 50.00 55.00 60.00 65.00 70.00 75.00 80.00 85.00 90.00 95.00 100.00

Member A. B. C.

Z CHWILI

BLĄD SIĘ MSCI

Usiłowania dzisiejsze dyplomatów w Waszyngtonie w kierunku naprawienia błędów wynikających z traktatu wersalskiego, są rezultatem jednego błędu, o którym często wspominaliśmy, a mianowicie, rozwleczona była w polowie praktyki politycznej. Błąd ten mści się straszliwie na jego sprawcach przez 3 lata i niewiadomo jeszcze, czy zostanie naprawiony. Niemożliwość uporządkowania stosunków w Europie z powodu dalekiej gotowości bojowej Niemiec, pokazującej zbyr przy każdej sposobności, jest obecnie zrozumiałą dla każdego przeciętnego człowieka. Nie trzeba polityki, aby się orjentować, że korzenie polityczny praskiego kręgu zostały wyrwane i co gorzej, rozgarnięty się wśród zwycięzów. Gwałtowne zbiorstwa Alijowanych po wojnie dowiodły wyraźnie, że właśnie obawa nowego wojny z powodu Niemiec, wywołała ogromną gorączkę militarną w Anglii, Francji, Włoszech i Stanach Zjednoczonych. Przeciwni tym szalonym zbiorstwom wiodącym niechętnie do nowej wojny światowej, za protestowała otwarcie i śmiało Ameryka. Ta sama Ameryka, która przynajmniej się do zawieszenia broni 11 listopada 1918 roku, dnia 12 listopada 1921 r. pierwsza z państw usunęła ją, jakby była popelnionym, starając się o jego naprawienie.

Ciekawym bardzo jest głos w tej kwestii znanego historyka włoskiego G. Ferrery. Podkreśla fakt, że chwila obecna jest tak samo krytyczna dla świata, jak w roku 1914, przed wybuchem wielkiej wojny. Ferrero, między innymi oświadcza następująco:

"Stany Zjednoczone zrobiły to, co wielkie mocarstwa koalicji — Anglia, Francja i Włochy — powinny zrobić, jeżeli były się kierowały przywróceniu pokoju wywołaniu i wzmocnieniu celami, opartymi na zręcznym zwycięstwie. Nie czekaliśmy ostatniego dnia, Staliśmy się wszyscy członkami Amerykańskiego Czerwonego Krzyża, dzisiaj, natychmiast. Opłata roczna wynosi tylko 1 dolar.

sę tak mordarska, tak straszliwa, tak niezachylna nawet dla zwycięzców, ponieważ od roku 1918, w wieloletniej dzieki Niemcom, nowym fenomenem nieznanym dla poprzednich pokoleń wyrósł w naszej cywilizacji zachodniej — fenomen monstrualnej, straszliwej i nieograniczonej rywalizacji w zbrojeniach. Niemcy były ojczyzną tego potwora, który musi być zniszczony — potwora, który zagraża zniszczeniem całej cywilizacji Zachodu.

Zamiast zniszczyć potwora, zwyciężył mnię lub więcej zajęły miejsce Niemiec jako jego czciele. — Stany Zjednoczone próbują wyciągnąć z zwycięstwa wiele korzyści, które są, ale które przecyżają Europą na kongresie paryskim świat, gdy mogła ocałać wtedy, gdyś.

Ruśno? — Stany Zjednoczone próbują wyciągnąć z zwycięstwa wiele korzyści, które są, ale które przecyżają Europą na kongresie paryskim świat, gdy mogła ocałać wtedy, gdyś.

Tylko przyszłość to te pytania dać może odpowiedź.

AMERYKAŃSKI CZERWONY KRZYŻ

Za kilka dni kończy się tegoroczna zbiórka Amerykańskiego Czerwonego Krzyża. Wzruszenie na członków do tej humanitarnej organizacji idzie pełną parą.

Z PRASY I O PRASIE

W Polsce obecnie, oprócz sprawy wielkiej, która ostatnio podniecia umysły w rządzie i Sejmie, aktualną jest kwestia Wschodniej Galicji. — Musi ona być rozstrzygnięta możliwie prędko, bo stanowisko ludności ruskiej wobec wyborów do przyszłego Sejmu wymaga stanowczego określenia.

Podaliśmy przed kilku dniami projekt socjalistów, rozciągający kwestię Wschodniej Galicji na podstawie autonomii. Projekt ten wywołał ogólną dyskusję wśród wszystkich stronnictw i partii w Polsce. Dokoła niego toczy się spór, co zrobić z Wschod. Galicją, nad którą wisi ciężkie polityka angielska, względnie aljańska, skłonna do twierdzeń, że kraj ten ma należeć w przyszłości do „odróżnionej i wielkiej Rosji”.

Reakcja polska występuje zdecydowanie przeciw projektowi autonomii. Nie powiada otwarcie czego chce, ale wiadomo, że rozumna i przetrwała dyktando demokracji nie pójde.

Umiarkowane żywioły, również są w tym wypadku bardzo umiarkowane i zalecają ostrożność.

Iż orgo to wszystko pod uwagą, brwaszawski „Robotnik”, między innymi tak pisze:

"Pelnio na Polskę krąży skargę po szerokim świecie. Zeszło to się od „opromienia” 1818 i 1819 roku od pochodzącego z wyjątkiem na Wschód. Odąd Liga Narodów w Genewie i ministeria spraw zagranicznych w Paryżu i w Londynie nie przestają otrząsnąć wzdłuż skarg, skarg na Polskę. — Z powodu autonomii Galicji Wschodniej zwalnia się na partię naszą całą sakuta oskarżeń. Co za kryzys na byczakowskiemu Rodosie! to groźne mowy i postawy nacjonalistycznych. Demostrowali! Zdawaloby się, że choć pu na jarmarku zginęło cięło

ryczy z rozpacy tak głośno, że słychać w trzeciej wsi. Przy pomocy sztuczek dyalektycznych chcieliby niektórzy wygrać się z nakazów historii, zaprzeczyć prawom i imię których żądają wolności dla siebie. Szasady dobre, gdy chodzi o Śląsk, wydają się przewrotnymi, zdradziecznymi, ale chodzi o Lwów i Wilno. I wciąż się tym politykom wydaje, że krytykiem mogą zastąpić argument, że pochody i naboiństwa, zastąpią w aeropagu świata na kazy logiki. Dla nich Wilno „przeprał” Askenuz. Nie słyszają nawet, jak przedstawiciel Francji, „zaprzężonej”, „szczerze” przywrócił! Francji, p. Bourgeois wymyśla gen. Żeligowskiemu od awan turników Cóż mnie obchodzi p. Bourgeois! wola nie kto mniejszy, niż sam pan Studnicki. Cóż nam do nakazów Ligi Narodów? Nie sposób żądać od p. Studnickiego, aby się radził rozumem. I nie wspominalibyśmy tego imienia, gdyby to nie było imię zbiorowe. Tych Studnickich liczymy setki i im który jest mniejszy, tem się więcej nadyma i tem groźniej dresnawia wymachując szabelką. Panu Studnickiemu wydaje się, że jego pióro jest mieczem Gedymina a jego słowo — piorunem. Tak samo panu Neumanowi we Lwowie wydaje się, że wprowadził w pole francuskiego ministra spraw zagranicznych, Isbę Deputowanych, albo przedstawicieli Lloyd George'a, albo margrabiego della Toretta. Sytuacja Galicji Wschodniej jest datą po decyzji w sprawie śląskiej groźniejsza niż — dwa miesiące temu. Kto tego nie rozumie, może pisać sonety na cześć generała Hallera, ale niechaj nie najmuje się polityki agnackiej. Niechaj po jedynku do Paryża ponaczy się,

Niechaj pojedzie do Londynu i do Rzymu — przetrzy. Niechaj wreszcie pojedzie do Genewy. Jeżeli nie jest głuchy, ślepy, jeżeli miał wrobie nie wyjdą wraz z włosami mózgu — zrozumie, że ostali nie jest czas, abyśmy mieli politykę w sprawie Galicji Wschodniej. Politykę głębi szanu, a nie politykę terdzązry czy strusów. —

Nie, ani rusz polityka polska nie może wejść na jedną drogę, drogę wykluczającą wszelkie posiedzenia o zaborczości i imperializacji — wespół życie z nieradami wchodzącymi w skład Rzeczypospolitej na zasadzie możliwości najdalej idących ustępstw i tolerancji.

W każdym z zatargów o kresowe ziemie polskie, porobiono kardynalne błędy: Śląsk Cieszyński, Gdańsk i Wilno. W żadnym jednak razie Polska nie może sobie pozwolić, aby tak samo się stało w stosunku do Wschodniej Galicji. w. b.

SKŁADAJCIE OFIARY W KON-SULACIE NA SIEROITY WILEŃSKIE!

HOLLAND-AMERICA LINE

Wypływ na Boże Narodzenie

FRENCH LINE

PRZESYŁKI

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK

DOLAROWE BONDY

LANDAU & CO. INVESTMENT SECURITIES

POLISH LINE

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU

G. KUNASZEWSKI

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Czytelniku z Waterville Mass. — Pierwszy raz o takiej korporacji słyszysz. A ponieważ obliczenia panowaia zakładać 500 procent dywidendy, to lepiej się od niej trzymać daleko. Tylko nieładzące obliczenia koniarzomusom bajeżne zyski, widać doskonale, że ich nigdy nie będzie.

Czytelniku K. S. K. z Terwiller, Conn. — Wiersz o drużynie się nie nadaje Rymowanie za słabe i wogóle za asorskie.

HOLLAND-AMERICA LINE

Gdańska

FRENCH LINE

PRZESYŁKI

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK

DOLAROWE BONDY

LANDAU & CO. INVESTMENT SECURITIES

POLISH LINE

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU

G. KUNASZEWSKI

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

NA BOŻE NARODZENIE

Jedźcie tylko pod staranną opieką NAJSTARSZEGO POLSKIEGO "STANDARD BANKU"

przez GDANSK lub inne porty

Pieniądze na Boże Narodzenie

przesyłamy i doręczamy w Kraju Amerykańskich Dolary

Wydanie naszej najnowej metody, płacone wybrane przez nas dozwolone od 1 do 3 tygodni, a telegraficznie od 3 do 5 dni.

PREZYTERA GWARANTOWANA.

PRZYWIJAZY WYKAZ OŚWIADCZENIOWY I FAKTYCZNY PROCENT ROZDZIAŁ.

PREZYTERA WYKAZ SPRAWY NOTARIALNEJ STARO- KRAJOWY I AMERYKAŃSKY.

Wszystkie szczegóły informacji, których udzielamy bezinteresownie — bez żadnych wyjątków — podajcie nam w listach. —

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

—Nie zapominajcie o godnych sierotach w Polsce—

SZWEDZKO-AMERYKAŃSKA LINJA DO GDANSKA

24 STATE ST. NEW YORK

Wszystkie szczegóły informacji, których udzielamy bezinteresownie — bez żadnych wyjątków — podajcie nam w listach. —

do Gdańska \$106.50

Na Gwiazdkę

TRUDNO SPROWADZIĆ KREWNYCH LEZŁ ŁATWO POSŁAĆ PIENIĄDZE

PIENIĄDZE SZYBKO ZOSTAJĄ OTRZYMANE

EMIL KISS, BANKIER

133-2 AVE., NEW YORK

JEŻELI ZAMIERZAJCIE WRACAĆ DO POLSKI

zwrócić się do Agencji Kart Okrętowych

Stowarzyszenia Mechaników Polskich

otrzymacie bezpłatnie wszystkie potrzebne informacje

POLISH MECHANICS STEAMSHIP TICKET AGENCY

224 EAST 57th ST., pomiędzy 2 i 3 Ave., NEW YORK CITY

TELEFON: FLAZA 393.

NA GWIAZDKĘ DO POLSKI

DO WARSZAWY \$99.— a do KRAKOWA \$99.75

(VIA CHERBOURG)

Szyfartki na wszystkie linie po cenach ściśle kompanijnych. Paszporty i wszelkie sprawy dotyczące jazdy zagranicą umiemy i bezpłatnie. REGULARNA PRZESYŁKA PIENIĄDZY, a na życzenie wysłany drugi Rządzący Polak. Zabezpieczenie słów dot.

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU 136 E. 42nd Street, New York, N. Y.

G. KUNASZEWSKI

Representant wszystkich Linij Okrętowych

Sprzedaz Szyfartki do Gdańska, Hamburga, Bremen, Antwerp, Rotterdam, Tryjstau na najlepszych i najszybszych okrętach

SZCZEGÓLNA OPIEKĄ OTACZAM RODZINĘ.

Wszystkie i wymiana pieniędzy po kursie dzisiejszym. Oszczędzając do kraju nie musimy dozwolony paszporty. Po wszelkich informacjach odwożcie się do naszej staryj biurowy.

G. KUNASZEWSKI

179 East 3rd Street New York, N. Y.

BAŁTYCKO-AMERYKAŃSKA

Wszystkie szczegóły informacji, których udzielamy bezinteresownie — bez żadnych wyjątków — podajcie nam w listach. —

do Gdańska \$135.—

23 listopada

Kronika miejscowa

DOBRA PARA

W sobotę aresztowano H. Blake'a i jego żonę Grace Blake. W mieszkaniu Blake'ów znaleziono 3 rewolwery, sprzęt lotniczy dynamitu i nitracyjnego (do robienia kapek narzędzia zbrodnicze). Po pięćdziesięciu godzinach przesłuchania, oskarżeni przyznali się do winy. — Zeznali, iż obrabowali kasa pocztowa w Long Island. Policja jest zdania, iż Blake'owie mają cały szereg rabunków na sumieniu.

KRWAWA MIŚCÓC

Elizabeth Seeley miała narzeczonego, niejakiho J. Gilles'a, z którym od czasu do czasu uczestniczyła do herbarciami. — Ubiegłoby siedziała z nim w Cindarella Tea Soh, gdy dwaj mężczyźni przybliżyli się do Gilles'a i zaprosili go na sół ką rownowe na osobności. Gilles wyszedł z nią na ulicę. Gdy Gilles do herbarciami nie wracał, niespokojna narzeczona wyszła na ulicę i znalazła go martwego, z postrzelonym sercem. Morderstwa dokonali zastraszony trójcy.

GŁOS SUMIENIA

Do stacji policyjnej zgłosił się Walter Brull i zeznał przed sądem policyjnym, iż poszukiwany jest przez policję Chicago za zabójstwo. Sądziecemu zgłoszone przyznano na razie za krótkimi i powiedziano o tem policyjnie w Chicago.

Komunikat poczmistrz

Zarząd pocztowy zwraca się do wszystkich właścicieli domów, które numer domowy wyznacza na zewnętrznej stronie domu ułożono, gdyż to ułatwia listonoszowi rozkładanie poczty. W każdym domu mają być skrzynki pocztowe ewentualnie z dźwiękiem — aby nieobecny lokator mógł pocztę zostawić w skrzynkach. Wskutek niewyrażonego numerowania domów i braku odpowiednich skrzynek na listy, dostarczanie poczty doznaje utrudnienia spóźnienia.

Z ODCZYTU

Tematem ostatniego odczytu Rady Oświatowej była "Astronomia Popularna". Temat bardzo powściągliwy i interesujący, gdyż dla wielu ludzi astronomia jest czemś bardzo tajemnym, wiodącym w zakres metafizyki. W rzeczywistości jest to wiedza ścisła, oparta na liczbach i obserwacji. Z tego też powodu jest to temata bardzo trudny. Jest prawie niemożliwym mówić o nim nie posługując matematyki i fizyki, które jednak są mało zrozumiałe dla szerokiego publicznego. Mimo tych trudności prof. B. Bielski wywiązał się z roli prelegenta znakomicie. Wyjaśnił, wszystko możliwe najprześniej. — Zmieszony ciągle powracał do podstawowych zasad fizyki i był zdolny pokazać tylko połowę tematu w dwudziem minut wykładzie.

Wieżdz dyskusyjny

W siedzibie Tow. Techników i Handlowców po 33 W. 39 ul. odbędzie się w środę 23 listopada Wieczór Dyskusyjny. Temat: O działalności i znaczeniu Polsko - Amerykańskiego Izby Handlowej (American Polish Chamber of Commerce and Industry).

AMUSEMENTS TEATRY

GET TOGETHER THE HIPPODROME BEZ TEN ŚWIĘTY OPLATEK

Z WIECU POMOCY DLA SIERÓT ZIEMI WILEŃSKIEJ

W zeszłą niedzielę odbył się wiec w sprawie pomocy dla dzieci Ziemi Wileńskiej w sali Domu Narodowego. Przewodniczył ob. K. Mroziański, sekretarzem ob. M. Miziński. Na pierwszym mówcę powołał J. S. Dodatkę z Filadelfji, który w dłuższym przemówieniu przedstawił sprawę ziemi Wileńskiej i wagę niesienia pomocy sierotom.

Z kolei przemówił ob. A. Koronę, który najwięcej do intensywności pracy. Krótko przemówił inżynier Przędzki, który brał udział w walce o Wilno i jako żołnierz 4-go pułku ulanów potwierdził wywody wyżej wymienionych mówców.

Do spraw organizacyjnych za bierał głos ob. S. Rozen, Mroziański i inni.

Na wniosek ob. A. Korony a. wygłosił się od, co pragnął za pomocą polskiej Kresow, płacić dobroczynny podatek przez przedmiot dziesięć tygodni po 50c, pierwszy zapisał się wnik składowca, za nim poszli ob. S. Rozen, A. Szymański, J. Dragon i ob. Eleonora Gulumantowicz.

Wice inżynier był pierwszym wiewcem w New Yorku w spra-

wie wileńskiej. Nie wielka ilość osób się zebrała, ale zebrano konkretnie 232.40. Ustalono tymczasowy komitet, który za sprawę tę zajmie na przyszłość w porozumieniu z komitetem Polskiego Czerwonego Krzyża, Ufamy, że sprawa ta znajdzie się wreszcie ci, którzy nieumordowanie pracowali w różnych tego rodzaju komitetach.

Sprawa ta jest niezmiernie ważna. Dlatego nie powinniśmy zapominać, lecz szybko zabrać działacze, aby można było zebrać przynajmniej tyle co na Górny Sisk.

New York do tej pory stał na czele w sprawie pomocy humanitarnej. Nie pozostanie i tą razą w tyle. Chodzi o to, aby tej miary można było dziecinom ziemi Wileńskiej wystąpić jak naj- więcej grosza.

Tu i ówdzie ruch ten się zapowiada np. w Filadelfji za czynną jest w tym kierunku działka, ale nie jest tak, jak być powinno. Pamiętać należy, że dzieło ci tej miary z braku funduszy zmuszone są uciekać do skłó obcych. Czy ma na to szansy powolności? Nie, ale nasz próst zwawie, gdy pospieszymy w tej sprawie finansowo.

TALIZMAN

Artyści Teatru Nowości dla publiczności wieczór serdecznie-go śmiechu i miłej rozrywki. Wszyscy bez wyjątku grali wyśmienicie. Sala drżała od śmiechu, gdy się p. Bandrowski odezwał. Przy końcu śmiało się na zadatek i na dodatek. A miał godną partnerkę. P. Przygodka (Brygada) połowała na trawki po swej anatomii z taką zreszłością, iż zamiast mówić, uciwiała serce biednego kawalera — który już zeszło żon miał na si- mieniu. Rezultatem pani Bandrowskiej, jej kwasne minki i zaklęcia były tak naturalne, tak śmieszne.

zabawne, iż publiczność nie doś- tępzać się mogła. Zapowawała atmosferę ciepła, wesola. — Pan Kalina i p. Kutrzeba życzliwy parę dla siebie — porówna- li ich do rozmiającego dziecin- do nowego wybuchów. Wszyscy grali bez zarzutu. Publiczność do zbawienia nie zapominała też o rzeczeniach Wileńskich.

Ob. J. Z. Dodatko, redaktor „Nowego Świata” wygłosił krótkie przemówienie nawołujące publiczność do składania ofiar dla dzieł wileńskich.

Zebrało 70 dolarów. Teatr Nowości ma wielką przy- szłość. Możemy to z przyjemno- skością stwierdzić, gdyż na to za- kładają być tak naturalne, tak śmieszne.

Królewska pielęgniarka. — Często się zdarza, iż koronowa biologowie dla popularności stepując do prostego ludu. Podobnie uczyniła królowa angielska Maria, która zwróciła kliniki biednych matek i zaczęła w królewskich ramionach obsługiwać dziecko robotniczy.

ZAWIADOMIENIA

ODCZYTY, WIECE I ZGROMADZENIA

NEW BRITAIN, CONN. Wtorek 22 listopada 1921 r. Posiedzenie Filii Nr. 139 St. Mech. Pol. dnia 23 listopada b. r. w siedz. wieczorem w sali Sokoła na Clark ulicy. Początek o godzinie 7-iej wieczorem. Gaty dochód przeznaczony na sieroty w Polsce, na Syberji i na dalsi wileńskie. Pierwszorzędna orkiestra będzie przegrzywała do tańca Bedrozograne różne piękne przedmioty. Uprasz się Polonię miejscową o jak najliczniejszą przybycie. Jesteśmy pewni, że polonia, jak zawsze tak i teraz poprze piątkę cel humanitarny. Wstąpi na salę 25 centów. Czas! KOMITET. B. Nowakowski, sekret.

DRÓBNE OGŁOSZENIA

KOLEJO MANDOLINISTÓW przyjmie... POTRZEBA tapczonych do sprzątan... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA... Czy Bol pleców umieszczelwicie?...

Praca dla Mężczyzn

POTRZEBA tapczonych do sprzątan... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

Praca dla Kobiet

POTRZEBA tapczonych do sprzątan... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA... Do sprzedania... Czy Bol pleców umieszczelwicie?...

Musicie umieć tańczyć

Nie wściekać. Musisz być... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA

138 Second Ave., New York, N. Y. INSTRUKTORZY: J. Kagan... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

Zapisujcie się na członków Amerykańskiego Czerwonego Krzyża!

Michał Żak, Luce St. Monese, Pa. opowiada: "Miałem... Z Brooklyna, N. Y. GREENPOINT Na apel wystosowany przez... W piątek, o godzinie 7:30 wieczorem... Wtorek 22 listopada 1921 r. R. Nowakowski, sekret.

DEPESZE

BULGARJA PRZYJMUJE CORAZ WIĘCEJ ROSJAN

ZOPJA, 21 listopada. — Rząd bulgarski pozwolił na wejście do Bułgarii dalszej grupie uchodźców rosyjskich w liczbie 7,000, którzy dotychczas przebywali na odwysepie Gallipoli.

JEŻELI STANY ZJEDNOCZONE NIE DADZĄ POMOCY — CAŁEMU ŚWIATU GROZI KRACH FINANSOWY

LONDYN, 21-go listopada. — Jeżeli Stany Zjedn. nie pomogą światu z finansową pomocą to cały świat czeka krach finansowy — pisze prasę angielską. Konferencja drobnego i wielkiego wystąpienia Stanoj Zjednoczonej pomocy przyznająca się w wielkim stopniu do odsunięcia zagranic.

CENA KART OKRETOWYCH DO PORTÓW BAŁTYCKICH ŻNIZONA

MONTREAL, 21 listopada. — Kanadyjskie kompanie okretowe ogłosiły dzisiaj znizkę cen na karty okretowe do portów nadbałtyckich. Cena karty 3-klasowa do Hamburga obniżona została 21 dol. a do Gdańska 28,50.

LIGA KOBIEŃ

Nadzwyczajne posiedzenie oddziału 11-go Ligi Polskich Kobiet w New Yorku odbędzie się w środę dnia 23 listopada bieżącego o godzinie 8-iej wieczorem w Domu Narodowym na 8-iej ulicy.

JEZYK ANGIELSKI

Udzielany bezpłatnie w Polskiej Szkole Techn.-Handl. w 14-ku Public School 19 przy 14-uj ulicy pomiędzy 1 i 2 Ave. Nauka w poniedziałek i wtorek o 8-iej wieczór z 3 piztur.

SKŁADAJCIE OFIARY W KONSULACIE NA SIERYTY WILEŃSKIE!

WATERTOWN, MASS., 21 listopada. — Nie mogę znaleźć mieszkańca odpowiedzialnego je- go skali zarobkowej. Arthur Mebe jest motorniczanem i potwierdził kierownik miejskiemu wyjeździ przed kilku dniami najlepsze mieszkanie i postanowił wyjechać z miasta, ponieważ nie może płacić za mieszkanie drożej, jak 25 dol. miesięcznie; pomimo usilnych poszukiwań mieszkańca w tej sprawie znaleźć nie mógł, za dnia, w których mieszka nie można było wynająć za 25 dol. były

Wincenty Kowalski

Praktykujące w warsztatach... Knickerbocker Product Co.

CMIEL — SŁOD

MEZJEDZAR. WYWERKI MATERIAŁY. Knickerbocker Product Co.

Dr. Ludwik Grycz

GODNICY: 1-3 po południu. Knickerbocker Product Co.

Podarki na święta

Władysław G. Knickerbocker Product Co.

B. SCHAANKIN

Zakład Fotograficzny. Knickerbocker Product Co.

Wielki Bal

WE ŚRODĘ 23-go LISTOPADA 1921 (THANKSGIVING EVE) na sali Sokoła, 180 Grand St., Brooklyn DOROBOWA MUZYKA. KOMITET.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

Praca dla Kobiet

POTRZEBA tapczonych do sprzątan... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

Do sprzedania

SPRZEDAJA się... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

Poszukiwania

Poszukiwany mieszkaniec... POLSKA SZKOŁA FOTOGRAFICZNA...

Praktykujący w dziedzinie prawa

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... H. E. COOK, M. D. LEKARZ.

ADWOKAT-OBRONCA

Praktykujący w dziedzinie prawa... JOZEF HAIKLIK, M. D. LEKARZ.